

1. Fenomén papežských voleb – vedení do problematiky

Papežské volby představují i v dnešní době, kdy se role papeže ve společnosti viditelně zmenšila a samotné volby pozbyly většinu své dřívější ceremoniálnosti, událost, která přitahuje pozornost celého světa. Shromáždění kardinálů, kteří se uzavírají před vnějším světem, aby vybrali novou hlavu katolické církve, fascinuje veřejnost nehledě na kulturní a konfesní příslušnost. Vždyť celá procedura v sobě skrývá tradici, která se pravidelně opakuje již téměř tisíc let a jejíž hlavní rysy se v průběhu staletí příliš nezměnily – určující skupinu stále tvoří kolegium kardinálů, kteří vybírají osvědčeného klerika ze svého středu a následně ho představují v Římě shromážděnému kléru a lidu.

Tato svébytná procedura nikdy nebyla ryze vnitrocírkevní záležitostí. Potřeba vybrat nového římského biskupa otevírala prostor pro rozsáhlá a nejednou velmi komplikovaná jednání, do nichž vstupovali vedle příslušníků římské společnosti i mnozí další aktéři. S rostoucí mocí a vlivem papežského úřadu se zájem o zasahování do volebního konání rychle zvyšoval. Počínaje císařem či italskými a franskými panovníky přes vlivné příslušníky římských aristokratických rodin a konče různými církevními institucemi – ti všichni chtěli uplatnit své priority a prosadit muže, který by řídil církve podle jejich představ. Papežské volby proto velmi citlivě a bezprostředně reagovaly na aktuální situaci a vydávaly svědectví o konkrétním poměru sil ve společnosti, o vztazích duchovní a světské moci či určujících trendech dějinného vývoje.

S ohledem na důležitost výběru nového papeže nás může překvapit, že podoba volebního procesu nebyla po dlouhou dobu závazně určena. Až téměř do konce 12. století scházela obecně přijímaná a standardně užívaná legislativa, podle níž by volební jednání probíhala. Podle tradice